

MILJÖSAMVERKAN SKÅNE

Datum 2019-05-20
Arbetsgruppen för bullerutredningar
Miljösamverkan Skåne

Sammanställning av grundläggande krav om förelägganden samt viktigare rättsfall om buller, bullerutredningar och uppföljning av genomförd utredning

1. Rätt adressat

Ett föreläggande kan riktas till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater). Ett föreläggande måste innehålla uppgift om adressatens namn och får inte riktas till exempelvis ägaren av en viss fastighet utan uppgift om vem ägaren är (se uttalanden i prop. 1984/85:96, s. 47 som avser viteslagen samt uttalande i **RÅ 1995 ref. 40**).

MÖD 2013:11, en miljönämnd hade förelagt ett handelsbolag att vid vite vidta vissa skyddsåtgärder med mera. Efter ansökan dömde mark- och miljödomstolen ut vitet mot de två bolagsmännen i det numera avregistrerade handelsbolaget. Mark- och miljööverdomstolen upphävde domen och ogillade miljönämndens ansökan om utdömande av vite eftersom det aktuella vitesföreläggandet enbart var riktat till handelsbolaget, varför något vite inte kunde dömas ut mot bolagsmännen.

Den myndighet som förelägger vite kan i allmänhet fritt bestämma om ett föreläggande ska riktas mot en juridisk person som sådan eller mot en eller flera fysiska personer som dess ställföreträdare. En följd av att vitesföreläggandet riktas till en juridisk person blir att vitet inte kan förvandlas till fängelse (a.prop. s. 47).

2. Tidsfrist

Tiden ska normalt bestämmas med hänsyn till åläggandets omfattning, styrkan och arten hos de intressen som har föranlett beslutet samt adressatens faktiska möjlighet att iaktta de föreskrifter som har meddelats (a.prop. s. 48).

3. Faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet

Den som ett vitesföreläggande riktar sig till måste ha faktisk och rättslig möjlighet att efterkomma föreläggandet. Detta har ansetts ligga i sakens natur och överensstämmer med den rättspraxis som domstolarna har antagit. Den föreläggande myndighetens efterforskningskyldighet sträcker sig däremot inte hur långt som helst. Endast när särskilda omständigheter föranleder det anses myndigheten vara skyldig att göra några efterforskningar (a.prop. s. 25 och 48).

Adressaten måste ha nödvändig faktisk rådighet över den egendom eller det objekt som avses med föreläggandet liksom även rättslig möjlighet att efterkomma föreläggandet. Det får inte finnas författningsbestämmelser eller myndighetsbeslut, som frånkänner den tilltänkte adressaten rätt att råda över egendomen i det avseende föreläggandet innehåller föreskrifter (a.prop. s. 48).

En fastighetsägare ansågs i **MÖD 2007:7** sakna faktisk och rättslig möjlighet att efterkomma ett föreläggande om att minska störningar av musik från en hyreslägenhet. Föreläggandet borde ha riktats till den eller de hyresgäster som orsakat störningarna.

I **RÅ 2006 ref. 27** ansågs vite inte kunna dömas ut eftersom ett bolag i konkurs inte ägt råda över den ifrågavarande egendomen och således saknade möjlighet att efterkomma föreläggandet.

Ett bullerbegränsningsvärde (vindkraft för ett flertal verk som placerades i närhet av annan gruppstation) skulle i **MÖD 2017-01-10, mål nr M 2008-16** vara individuellt utformat bl.a. då en verksamhetsutövare inte kan påverka övriga verks ljudnivåer (kumulativ effekt av ljud från olika vindkraftverk).

4. Tydlighetskravet

Ett föreläggande måste vara tillräckligt preciserat på så sätt att det klart framgår vad adressaten ska iaktta för att följa det. Det får inte finnas någon tveksamhet över vad som ska genomföras eller underlåtas. Ett föreläggande som anger att ett begränsningsvärde eller en störningsnivå inte får överskridas är generellt sett tillräckligt klart och preciserat (a.prop., del 1, s. 487).

Mark- och miljööverdomstolen har i ett antal avgöranden tagit ställning till hur begränsningsvärden för buller ska utformas när buller från flera vindkraftsparker kan påverka samma plats för att anses tillräckligt tydliga (se **MÖD 2016:4**, men även **MÖD 2016- 09-21 mål nr M 10647-15**). Begränsningsvärden för bullret skulle då bestämmas så att varje verksamhetsutövare hade egna ljudnivåvärden att förhålla sig till samt att hänsyn skulle tas till buller från andra vindkraftparker i samma område. En fördelning av bullerutrymmet skulle då ske så att varje verksamhetsutövare får egna särskilda villkor med bullervärden som understiger de normala 40 dB(A). Bullervärdena bestämdes med stöd av ingivna bullerutredningar om kumulativt buller.

Att i föreläggande ange ett gemensamt bullerbegränsningsvärde för flera vindkraftverk uppfyllde i **MÖD 2017-01-10, mål nr M 2008-16** inte det tydlighetskrav som ställs på föreläggande. Även fråga om brister i rättslig och faktisk möjlighet för verksamhetsutövare att följa föreläggande då denne inte kan påverka övriga verks ljudnivåer (rättslig och faktisk möjlighet).

Det är inte möjligt för tillsynsmyndigheten att förelägga en verksamhetsutövare att utreda och föreslå lösningar på ett problem, utan det är tillsynsmyndighetens ansvar att precisera i föreläggandet vad för åtgärder som ska vidtas eller underlåtas.

I **MÖD 2004:23** uttalade Miljööverdomstolen att föreläggande om redovisning av förslag på åtgärder inte kunde grundas i 26 kap. 9 § MB, med hänvisning till miljöbalkens kunskapskrav. Domstolen noterade dock att tillsynsmyndigheten däremot kan förelägga adressaten att undersöka och komma in med underlag som tillsynsmyndigheten kan behöva för att kunna ta ställning till vilka åtgärder som skall krävas. Tillsynsmyndigheten får alltså angripa ärendet stegvis, och först begära in utredning och information, och sedan besluta om åtgärder (Se även **MÖD 2004:67**).

Se även **MÖD 2017-10-03, målnr M 3533-17** som avsåg ett föreläggande mot Trafikverket att vidta bullerreducerande åtgärder. Ett antal åtgärder hade kommit fram under utredningen av ärendet och det föreläggande som stod sig i MÖD gav Trafikverket möjlighet att själv bestämma vilka åtgärder som behövs för att minska bullerstörningarna.

5. Lagligen grundat

Detta är bl.a. en grundförutsättning vid utdömande av viten förenade med ett föreläggande. Detta innebär i korthet att föreläggandet ska ha lagstöd. Förutsättningarna för en nämnds rätt att förelägga inom ramen för miljötillsynen finns exempelvis i 26 kap. miljöbalken. Vad avser tillsyn på grund av klagomål om buller aktualiseras även 9 kap. 3 § miljöbalken tillsammans med andra bestämmelser i 2 kap. miljöbalken.

6. Olägenhet

Bedömning av om buller vid vissa nivåer är en olägenhet för människors hälsa ska enligt uttalande i bl.a. **MÖD 2013:25** ske utifrån den typ av ljud som det är fråga om i det enskilda fallet. När det gäller buller som innehåller en stor del lågfrekvent ljud bör denna bedömning ske utifrån Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus (SOSFS 2005:6) [numera FoHMFS 2014:13].

Enligt Mark- och miljööverdomstolen kunde den bullerstörning från bangård som prövades i **MÖD 2013-11-21 M 11424-12** inte enbart bedömas mot bakgrund av beräknade eller uppmätta ljudnivåer. Hänsyn måste också tas till ljudets karaktär. Bullret från aktuell bangård bestod dels av ett kontinuerligt fläktljud som i sig gav hög ekvivalent bullernivå, dels plötsliga pysljud och andra momentana ljud som gav höga maximala bullernivåer. MÖD bedömde att utredningen i målet, som inbegrep syn på platsen, visade att bullrets sammansatta karaktär gjorde att det upplevdes som mer störande än buller från exempelvis vägar och järnvägar vid motsvarande ljudnivåer. Det fanns därför skäl att vidta åtgärder som var mer långtgående än vad som krävs för att klara infrastrukturpropositionens riktvärden för trafikbuller. Bullersituationen bedömdes inte vara godtagbar.

I **MÖD 2018:16** var bedömningen av ljudets karaktär kopplat till allmänna råd för verksamhetsbuller. MÖD uttalade att skutknackning, som var bullerkällan, var att jämställa med impulslyd och att riktvärdet därmed skulle sänkas med 5 dB.

Ljudet från bergtäktsverksamheten (skutknackning) bedömdes som impulslyd bl.a. med hänsyn till avstånd från bostäder. MÖD uttalade att det kan vara svårt att göra generella uttalanden om vilka typer av verksamheter som kan ge upphov till ljud med impulskaraktär, hörbara tonkomponenter eller annars särskilt störningsframkallande ljudkaraktärer och att det i varje mål och ärende måste göras en individuell bedömning. Det som är avgörande enligt MÖD är **hur ljudet kommer att uppfattas vid de närliggande bostäderna**. Hur ljudet uppfattas beror bl.a. på avståndet men även omgivningens utformning och topografi, var skutknackningen placeras i förhållande till bostäder (längst ner i tälten nära en bergvägg eller högst uppe på tälten), vilka

eventuella ytterligare avskärmningar som anordnas, buller i övrigt från verksamheten samt bakgrundsbuller från annan verksamhet. Avseende skutknackning kan ljudemissionen påverkas av hydraulhammarens storlek och om denna är innesluten i en ljuddämpande konstruktion.

7. Proportionalitet/rimlighet

Föreläggandets omfattning måste vara proportionerligt, det vill säga de förelagda åtgärderna får inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet. Av 2 kap. 7 § miljöbalken framgår även att de allmänna hänsynskraven i 2 kap. gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Därvid ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärderna jämfört med kostnaden för sådana åtgärder. Detta innebär att olika intressen måste vägas mot varandra.

I **MÖD 2013-06-17, M 10049-12** var ett föreläggande att dämpa trafikbuller genom ett åtgärdsförslag alltför omfattande och kostsamt i förhållande till (i proportion till) bullerproblemets omfattning.

Av utredningen i målet framgick att den ekvivalenta ljudnivån utomhus uppgick till 66 dB(A) och till 68 dB(A) (olika sidor av bostaden) vilket enligt MÖD medförde rätt till åtgärder för att uppnå gällande riktvärden för inomhusmiljön. Klagande fastighetsägare hade redan erhållit bidrag till fönsteråtgärder, men det saknades utredning om resultatet av installationerna. Inte heller beträffande övriga fastigheter hade bullernivåer för inomhusbuller redovisats. Det kunde därför enligt MÖD inte utan utredning av bullersituationen inomhus föreskrivas ytterligare åtgärder för att förbättra denna. Det åtgärdsförslag som var under prövning bedömdes vara mycket omfattande och kostsamma och vid en avvägning fann MÖD att kostnaden för åtgärden inte stod i rimlig proportion till bullerproblemets omfattning.

I **MÖD 2013-11-21 M 11424-12** var utgången vid avvägningen den motsatta, dvs mycket kostsamma och omfattande åtgärder för verksamhetsutövaren bedömdes som rimliga med hänsyn till bullrets och störningarnas omfattning och karaktär samt verksamhetens art, antalet störda bostäder och de tekniska förutsättningarna att vidta skyddsåtgärder.

Trafikverket hade förelagts att uppföra en nio meter hög bullerskärm mot bostäder som låg intill en bangård och byta ut vissa fönster till en kostnad om cirka 25 miljoner kronor. Ljudet från bangården (med fläktljud som i sig gav en hög ekvivalent bullernivå och plötsliga pysljud och andra momentana ljud som gav höga maximala bullernivåer) bedömdes som särskilt störande.

Om andra utredningsåtgärder kan begäras eller genomföras som är mindre kostsamma än en bullerutredning och som kan ge indikationer om störningens omfattning bör sådana rimligen genomföras först.

I avgörande från **MMD Växjö TR under år 2013, M 4381-12** var det alltför ingripande att förelägga veterinärverksamhet att komma in med trafikmätning och bullerutredning för genomfartstrafik på en närliggande fastighet, eftersom det fanns en möjlighet att först förelägga kliniken att ange antalet besökare på denna vilket ansågs mer rimligt.

I **MÖD 2009:29** uttalade MÖD att tillsynsmyndigheten som ett första steg borde besöka lägenheten och göra en egen bedömning av bullersituationen. En fastighetsägare hade förelagts att utföra ljudnivåmätning i en lägenhet på grund av anförda bullerstörningar från tvättstuga på vinden. MÖD fann att det fanns en risk för oacceptabla störningar i lägenheten, men mot bakgrund av den osäkerhet som fanns om störningarna bedömdes den ljudnivåmätning som fastighetsägaren förelagts att genomföra som alltför kostsam och ingripande. Tillsynsmyndigheten borde istället som ett första steg besöka lägenheten och göra en egen

bedömning av bullersituationen.

8. Bullerutredningens utförande

a. Metod för beräkning

I **MÖD 2018-03-27, målnr M 3200-17**, hade Trafikverket förelagts att vidta bullerdämpande åtgärder på en fastighet. Beräkningen ifrågasattes med hänsyn till trafikökning, men MÖD bedömde att det saknades skäl till det eftersom bullerberäkningen var baserad på trafikmätningar på den aktuella vägen. Beräkningen hade även god marginal till det åtgärdsvärde som gällde för fastigheten (65 dBA ekvivalent vid fasad).

Att använda ett årsmedelsvärde för att beräkna vägtrafikbuller var i **MMD Växjö tingsrätt, mål nr M 3718-04** inte relevant då de som var hade störda pekade på att störningarna var olika stora under olika delar om året.

Enligt infrastrukturpropositionen ska ekvivalentnivån (den genomsnittliga bullernivån) normalt mätas under ett vardagsdygn. I rapporten Vägtrafikbuller, nordisk beräkningsmodell reviderad 1996, av Naturvårdsverket, Vägverket och Nordiska ministerrådet anges (s.9) att man för att beräkna utgångsvärde för vägtrafikbuller behöver ha tillgång till bl.a. antalet fordon, tunga och lätta, under den 24 timmars period som skall studeras.

I **MÖD 2016-09-29, målnr M 9655-15** fanns vissa osäkerheter avseende de beräkningar av bullernivåer som presenterats. Det fanns motstående uppfattningar om vilka parametrar som skulle vägas in vad avser förhållanden på platsen. Trafikverket hade därför förelagts att utföra bullermätningar av maximal bullernivå från vägtrafik inomhus och vid fasad på en fastighet.

MÖD konstaterade att det trots vissa osäkerheter avseende beräkningarna med tillräcklig säkerhet framgick av dessa att det i infrastrukturpropositionen angivna ekvivalentvärdet om 65 dBA med god marginal innehölls. Trafikverkets beräkning och nämndens indikativa mätning gav även likartade resultat och det hade inte kommit fram några andra skäl att göra mätningar av maximal bullernivå.

Vid en inspektion med mätningar av buller på fastigheten uppmättes bullervärdet till 69,3 dB(A) maximal bullernivå vid fasaden. Anmälarnas egna bullermätningar inomhus sovrum visade 74,4 dB(A) maximal bullernivå. Trafikverket, menade att den ekvivalenta ljudnivån utomhus uppgick till 55 dB(A) och den maximala bullernivån inomhus till 43 dB(A). Vid beräkningen hade fasaden beräknats ha ett bullerskydd om 25 dB. Enligt nämnden och klagandena kunde fasaden endast skärmas av 20 dB.

b. Metod för mätning

I **MÖD 2018-06-14, M 2968-17**, som gällde klagomål på buller från vindkraftverk fanns det inte anledning att ifrågasätta ljudmätning som utförts med väl etablerade metoder.

De ljudmätningar som verksamhetsutövaren hade låtit genomföra via sakkunnig akustikkonsult ifrågasattes av de klagande som genomförde egna via ljudkonsult. MÖD konstaterade att denna mätning inte hade utvärderats i enlighet med vedertagna metoder och därför inte kunde användas för att underkänna en mätning som utförts med etablerad metod.

Klagandenas bullerutredning redovisade kraftiga överskridanden av den föreskrivna ljudnivån (bl.a. analyserat data genom att jämföra dBA med dBZ). Exempelvis hade 5 dB i viss utsträckning adderats till uppmätta ljudnivåer till följd av antagande om tonalt ljud, och uppmätta ljudnivåer vid fasad hade inte konsekvent minskats med 6 dB för att motsvara frifältsmätning. Det var inte heller klarlagt hur ljudet från vindkraftverken med säkerhet ska kunna särskiljas från övrigt bakgrundsbrus. Svårigheterna att göra denna åtskillnad visades i verksamhetsutövarens anlitate akustikbolags immissionsmätning där avstängning av vindkraftverken inte sänkte den uppmätta ljudnivån. Med hänsyn också till andra invändningar mot konsultens utredning, vilka framförts av bolaget och Naturvårdsverket, ansåg MÖD att utredningen inte utgjorde tillräcklig grund för att ifrågasätta rapport från akustiker anlitate av verksamhetsutövaren som byggde på vedertagna metoder och emissionsmätningar med åtföljande immissionsberäkningar som visade att begränsningsvärdet 40 dBA kan innehållas.

I **MÖD 2018-02-23, målnr M 336-17**, som avsåg tillståndsvillkor för Citytunnelprojekt uttalade MÖD att den metod för ljudmätning att de beräkningsmetoder och standarder som framgår på Naturvårdsverkets hemsida bör användas. I detta fallet SP Rapport 1995:40 "Buller från spårbunden trafik - Förslag till mätmetod".

De metoder som vindkraftsbolag använt för att mäta och beräkna bullernivåer i **MÖD 2017-02-20, M 298-16** var etablerade och hade utförts korrekt (europastandard IEC 61400-11 och Nord2000) och det saknades därför skäl att ifrågasätta resultatet av en emissionsmätning.

Om utförandet av mätningen framgår följande i domen. Vindriktningen övervakades konstant under mätningarna och mikrofonens placering behövde inte justeras under mätperioden. De som stördes av ljudet hade yrkat att mätningar skulle genomföras i fyra punkter, men eftersom mätstandarden inte kräver detta bedömde MÖD att det saknades skäl att vidta sådana åtgärder. Den tillämpade beräkningsmetoden ansågs som väl etablerad

Inte heller bedömdes beräkningsosäkerheten i metoden vara av sådan storlek att den skulle beaktas vid bestämningen av bullervärdet (+/-1).

MMD Växjö tingsrätt dom den 15 mars 2017, mål nr M 2983-16, domstolen såg inte skäl att underkänna utförda emissionsmätningar eller beräkningar. Beräkningsosäkerheten uppgick till +/- 2 dB och var alltså dubbelt så stor som i MÖD-fallet ovan. Däremot var det högsta beräknade intervallet detsamma dvs beräknat till 40, 6 dBA inklusive beräkningsosäkerheten. Domstolen uttalade bl.a. att MÖD:s dom kunde tolkas så att tillämpningen av beräkningsosäkerheten/felet medförde inte en så stor överträdelse av föreskriften att den behövde beaktas.

I **MÖD 2015-06-09, målnr M 10751-14**, var en enskilt utförd bullermätning via konsult en indikation på att riktvärdena för buller överskreds. Det framgår inte i avgörandet vilken metod som hade använts i bullermätningen, men utöver mätningen fanns inga andra bullerutredningar och MÖD bedömde därför att frågan skulle utredas vidare av nämnden.

c. Grundläggande förutsättningar för redovisning av beräkningar

Att i föreläggande ställa krav på att bullerutredning/redovisning ska utföras av sakkunnig på området var i **MÖD 2013-02-12, mål nr M 8088-12** inte ett alltför långtgående krav (det fanns sakkunniga att anlita).

MMD i Växjö 2011-05-10, mål nr M 101-11, en nämnd beslutade att inte vidta åtgärder i bullerärende då det av Trafikverkets beräkningar framgick att de riktvärden som anges i infrastrukturpropositionen klarades med god marginal.

MÖD konstaterade att nämnden per elektronisk post inhämtat uppgifter från Trafikverket angående bullersituationen. Av uppgifterna framgick själva resultatet av genomförd beräkning och inte *hur beräkningen utförts eller på vilka förutsättningar denna grundades*. Det gick därför inte enligt domstolen att utifrån Trafikverkets beräkning på ett tillförlitligt sätt bedöma bullersituationen vid den aktuella vägsträckan. Målet återförvisades därför till nämnden för fortsatt handläggning.

9. God miljö, riktvärden och krav på åtgärder vid buller från väg- och järnvägstrafik.

Riktvärden för vad som är att bedöma som god miljö vad avser buller från väg och järnväg finns i infrastrukturpropositionen. Riktvärdena i Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13) är även tillämpliga för att avgöra när en olägenhet föreligger i miljöbalkens mening. Vad avser kravet på åtgärder från verksamhetsutövarens sida kan emellertid efter en skälighetsbedömning enligt etablerad rättspraxis sådana fortfarande i huvudsak endast ställas om de sk. åtgärds- eller prioriteringsnivåerna i infrastrukturpropositionen överskrids. Undantag från den etablerade prioriteringsordningen kan göras om särskilda omständigheter finns. För vägtrafikbuller gäller en prioritering av fastigheter i befintlig miljö med en ljudnivå på 65 dBA vid fasad och för järnvägstrafikbuller gäller en prioritering vad avser befintliga miljöer av fastigheter med en maximalnivå inomhus om 55 dBA.

Se exempelvis **MÖD 2018-09-12, målnr M 6855-17**, där ett miljöförbund beslutade att förelägga Trafikverket att genomföra de bullerskyddsåtgärder som krävdes för att trafikbullret inte skulle överstiga de riktvärden för trafikbuller inomhus som anges i infrastrukturpropositionen. MÖD konstaterade att ljudnivån översteg gällande riktvärden och bullret från vägen var en olägenhet för den enskilde, men att det inte räcker med att vägbullret utgör en olägenhet för att Trafikverket ska bli skyldiga att vidta åtgärder. Istället är det med stöd av en rimlighetsavvägning och med hänsyn till de omfattande problemen med buller av vikt att följa den prioritetsordning som framgår i Infrastrukturpropositionen med upprättande av åtgärdsprogram där de fastigheter som är mest bullerutsatta ska prioriteras först under förutsättning att särskilda omständigheter inte föreligger.

Se även **MÖD 2016-09-29, målnr M 9655-15**, **MÖD 2018-03-27, målnr M 3200-17**:

Vad avser undantag har så bl.a. skett i **MÖD 2013-11-21 M 11424-12**, Enligt MÖD kunde bullerstörning från bangård inte enbart bedömas mot bakgrund av beräknade eller uppmätta ljudnivåer. Hänsyn måste också tas till ljudets karaktär. Bullret från bangården utgörs dels av ett kontinuerligt fläktljud som i sig ger en tämligen hög ekvivalent bullernivå, dels plötsliga pysljud och andra momentana ljud som ger tämligen höga maximala bullernivåer. Utredningen i målet, innefattande syn på platsen, visade att bullrets sammansatta karaktär gjorde att det upplevdes som mer störande än buller från exempelvis vägar och järnvägar vid motsvarande ljudnivåer. Mot den bakgrunden bedömde MÖD att det i det aktuella fallet fanns skäl att vidta åtgärder som var mer långtgående än vad som krävs för att klara infrastrukturpropositionens riktvärden för trafikbuller. Den nuvarande bullersituationen var enligt domstolens mening inte godtagbar.

Men även i **MÖD 2000:32**, som avsåg en bullerutsatt skolgård där särskilda skäl att göra undantag för gällande prioriteringsordning bedömdes föreligga.

Källor:

Lagar, förordningar och föreskrifter

Miljöbalken (1998:808)

Förordning (2004:675) om omgivningsbuller [genomför Direktiv 2002/49/EG om bedömning och hantering av omgivningsbuller, i svensk lagstiftning. Syftet med direktivet är att samordna bullerarbetet i EU genom gemensamma bullermått, gemensamma kartläggnings- och bedömningsmetoder, information till allmänheten och fastställda handlingsplaner (åtgärdsprogram)].

Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader.

Naturvårdsverkets föreskrifter om genomförande av mätningar och provtagningar i vissa verksamheter (NFS2000:15)

Enligt 4 § i Naturvårdsverkets föreskrifter om genomförande av mätningar och provtagningar i vissa verksamheter (NFS2000:15) ska verksamhetsutövaren använda de metoder som framgår av föreskrifter, domar eller tillståndsbeslut. I övriga fall ska metoder enligt svensk eller internationell standard användas. När tillämpliga standardiserade metoder saknas får verksamhetsutövaren använda andra förekommande metoder, som gör det möjligt att uppfylla syftet med mätningen eller provtagningen.

Uppföljning av att bullervillkor innehålls kontrolleras genom närfältsmätning och beräkning, genom immissionsmätning eller en kombination av dessa beroende på vad som står i villkor och/eller kontrollprogram.

Förarbeten

Prop. 1996/97:53 Infrastrukturinriktning för framtida transporter

Prop. 1997/98:45 Miljöbalk

Prop. 2001/02:128 Vissa inomhusmiljöfrågor

Prop. 2002/03:35 Mål för folkhälsan

Prop. 2013/14:128 Samordnad prövning av buller enligt miljöbalken och plan- och bygglagen (om trafikbuller vid bostadsbyggnader)

Vägledande dokument inom bullerområdet

-Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13)

-Folkhälsomyndighetens allmänna råd om höga ljudnivåer (FoHMFS 2014:15)

-Naturvårdsverkets Handbok, Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller (anger riktvärden för avgränsat tillämpningsområde m.m.)

Mätmetod för immissionsmätning av externt industribuller, publicerad 1984, meddelande 6/1984.

-Naturvårdsverkets Riktvärden för buller från väg- och spårtrafik vid befintliga bostäder, publicerad i oktober 2016 och reviderad i 2017 (bygger på de riktvärden och åtgärdsvärden som anges i Infrastrukturpropositionen).

-Naturvårdsverkets Riktvärden för buller från vägar och järnvägar vid nybyggnationer (bygger på de riktvärden och åtgärdsvärden som anges i Infrastrukturpropositionen och Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader). Beräknings- och mätmetoder finns angivna på Naturvårdsverkets hemsida.

På hemsidan framgår även att kontroll av bullernivåer i första hand bör ske genom beräkningar. Angivna beräkningsmetoder.

- Vägtrafikbuller. Nordisk beräkningsmodell, reviderad 1996. Rapport 4653
- Buller från spårbunden trafik. Nordisk beräkningsmodell (1998). Naturvårdsverket och Banverket. Naturvårdsverket Rapport 4935.

Rapporterna nedan ger information om hur mätning av vägtrafikbuller respektive spårtrafikbuller vanligen genomförs.

- Buller från vägtrafik. Naturvårdsverkets rapport 3298.
- Buller från spårbunden trafik – förslag till mätmetod. SP rapport 1995:40

Förslaget till mätmetod för buller från spårbunden trafik har antagits som standard av det nordiska standardiseringsorganet Nordtest i NT ACOU 098.

-Naturvårdsverkets Riktvärden för buller på skolgård från väg- och spårtrafik, publicerad i september 2017. Vägledning och riktvärden finns på Naturvårdsverkets hemsida.

-Naturvårdsverkets Riktvärden för ljud från vindkraft, se Naturvårdsverkets hemsida.

”Ljudnivån från vindkraft vid bostäder bör inte vara högre än 40 dBA (frifältvärden, värden som är opåverkade av reflexer i närliggande fasad), anser Naturvårdsverket. I områden där ljudmiljön är särskilt viktig, där bakgrundsljudet är lågt och där låga ljudnivåer eftersträvas, bör ljud från vindkraftverk enligt Naturvårdsverket inte överskrida 35 dBA. Det gäller exempelvis områden i fjäll och skärgårdar. Om vindkraftverken ger ifrån sig tydligt hörbara toner, så kallade rena toner, bör ljudnivån vara 5 dB lägre. Objektiv metod för att avgöra om det finns toner i ljudet anges som IEC 61400–14 eller i ISO 1996–2:2007”.

Vägledning om mätning och beräkning av ljud från vindkraft samt föreslagna metoder vid uppföljning av tillståndsvillkor finns publicerat på Naturvårdsverkets hemsida.

Ny vägledning om vindkraftsbuller kommer under år 2019 enligt information på Naturvårdsverkets hemsida publicerad den 1 april 2019.

”Naturvårdsverket arbetar med att uppdatera vägledningen om vindkraftsbuller. Arbetet förväntas bli klart under 2019. Vägledningen anpassas för att bättre spegla de frågor som är aktuella med dagens vindkraftverk, bland annat genom att ta upp risker för lågfrekvent buller. Vägledningen kommer också att ge tydligare rekommendationer kring vilka beräkningsmodeller som är lämpliga att använda i olika situationer. I arbetet ingår även en översyn av riktvärdena för vindkraftsbuller. Eventuella förslag på nya riktvärden kommer att remitteras till branschen samt berörda intresseorganisationer och myndigheter innan de beslutas”.

-Naturvårdsverkets Vägledning om buller från flygtrafik och flygplatser (ersätter tidigare föreskrifter). Beräkningsmodeller m.m. finns publicerat på Naturvårdsverkets hemsida.

-Naturvårdsverkets allmänna råd (2004:15) om buller från byggplatser (allmänt råd till 2 kap. och 26 kap. 19 § miljöbalken) Av de allmänna råden framgår att den metod som beskrivs i Naturvårdsverket har i rapport 5417 "Metod för immissionsmätning av externt industribuller" om de krav som kan ställas vid en bullermätning även bör kunna tillämpas för buller från byggplatser.

-Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2004:16) om motorsportbanor
Beräkningsmodeller m.m. finns publicerat på Naturvårdsverkets hemsida.

-Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från skjutbanor (NFS 2005:15)
Beräkningsmodeller m.m. finns publicerat på Naturvårdsverkets hemsida.

MILJÖSAMVERKAN
SKÅNE